WIKIPEDIA

Skotsk

Skotsk	
Scots / Lallans	
Brukt i	Skottland Ulster (Nord-Irland)
Antall brukere	Mellom 200 000[1] og 1,5 millioner
Lingvistisk klassifikasjon	Indoeuropeisk Germansk Vestgermansk Anglo-frisiske **Skotsk**
Språkkoder	
ISO 639-2	sco
ISO 639-3	sco

Wikipedia på skotsk
Skotsk på Wiktionary
Portal: Språk

Skotsk (**Scots**) er et språk som tales i Skottland og av en liten minoritet i Ulster, de fleste av disse i Nord-Irland men også noen i grenseområdet i Irland i sør. Språket kalles også **lallans** (lowlands) eller **lavlandsskotsk** for å skille det fra skotsk gælisk som tales i høylandet, og for **ulsterskotsk** i Irland.

Språket stammer fra den nordhumbriske formen for mellomengelsk, som inngår i samlebetegnelsen angliske språk. Det er sterkt påvirket av gælisk, men også av nederlandsk og lavsaksisk gjennom handel med og innvandring fra Nederlandene. Gjennom kirkelatin og juridisk latin, anglo-normannisk og senere fransk (spesielt Parisdialekten) har man fått romansk innflytelse.

Gammelengelsk kom inn i Skottland så tidlig som det 7. århundre, antagelig først i Lothian. I 12. og 13. århundre kom normannerne, som i tillegg til sitt eget språk hadde med seg noen mellomengelsktalende tjenere. Det engelske språket spredde seg i Skottland gjennom de tidligste byene, ettersom de fleste av borgerne som kom dit utenfra var fra England, Flandern og Frankrike.

Frem til det 15. århundre refererte *skotsk* utelukkende til gælisk, men man begynte så å skille mellom skotsk og skotsk gælisk. Sistnevnte ble av skotsktalende ofte kalt *Erse*, som betyr «irsk». I løpet av det 15. århundre begynte man å legge merke til distinkte forskjeller i språket i Skottland i forhold til det som ble talt i England, og de som talte den skotske varianten begynte å kalle det *Scottis*. Den første forfatteren man kjenner til at brukte begrepet på denne måten var Gavin Douglas (død 1522).

Mange ord er innlånt fra skotsk gælisk. Dette gjelder spesielt naturfenomener, som *glen* («dal»), *loch* («innsjø») osv. Det er også mange ord som har kommet inn i engelsk via skotsk, som *clan*, *greed*, *eerie* osv. Mye av språket vil være forståelig for en person som forstår engelsk på avansert nivå, spesielt dersom man har noe erfaring med å høre skotter snakke engelsk ettersom mange av de fonologiske forskjellene går igjen der.

Status

Det har mange ganger vært diskutert om skotsk skal regnes som et eget språk eller som en engelsk dialekt. Før Det forente kongerike ble opprettet i 1707 var det vanlig å anse det som et eget språk, men av politiske grunner ønsket mange å gå bort fra dette etter at nasjonene ble forent.

Den britiske regjeringen anerkjenner i dag skotsk som et regionalt språk, og det er registrert som sådan i det europeiske charter for regionale språk og minoritetsspråk. Begrunnelsen for å anerkjenne det som et eget språk og ikke en engelsk dialekt er at det finnes en uavhengig litterær tradisjon, egne ortografiske konvensjoner (som på grunn av manglende regulering er noe vage på en del punkter) og betydelige forskjeller i ordforråd og fonologi. Skotsk var også offisielt språk for det første skotske parlamentet.

Eksempel

På nettet finnes (blant andre eksempler på språket) en musikkfil, en middelalderballade sunget på lallans: The Twa Corbies -[2]

Referanser

1. ^ Ethnologues tall fra 1999 (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=sco)
2. ^ The Twa Corbies - RenVirtualSession (YouTube) (https://www.youtube.com/watch?v=iD-Nx6SdWAg)